

Gemeente Amsterdam
Stadsdeel De Baarsjes
Raadscommissie-Flap

Sector: Strategie en Beleid
Afdeling: Sociaal
Behandelend ambtenaar: J. Bartels
Telefoon: 020-5892743

Behoort bij
Agendapunt 14
Raadscommissie
Onderwijs 13 november 2007

Commissie Onderwijs
Onderwijs, Welzijn, Werk, Middelen
en Publiekszaken.

Aard van de behandeling: Datum:
ter advisering 13-11-2007

Besluitnummer: 07-S&B151
Portefeuille: Onderwijs
Onderwerp: **Ouderbetrokkenheid.**

Korte toelichting:

Het vergroten van de ouderbetrokkenheid heeft een belangrijke plaats in het onderwijsprogramma kansen voor kinderen. De raad heeft aangegeven de inzet van het stadsdeel te willen intensiveren. Daartoe worden in bijgaande notitie inhoudelijke en financiële voorstellen gedaan.

Meegezonden/ter inzage gelegde stukken: [Klik hier](#) (Opgave van meegezonden en ter inzage stukken.)

Paraaf portefeuillehouder

Paraaf secretaris

Datum agendering stadsdeelraad:
27 november 2007

Gemeente Amsterdam
Stadsdeel De Baarsjes
Raadsvoordracht

Aan de Stadsdeelraad van Stadsdeel De Baarsjes

Datum agendering: 27 november 2007
Besluitnummer: 07-S&B151
Onderwerp: **Ouderbetrokkenheid.**

Aanleiding:

Het vergroten van de ouderbetrokkenheid heeft een belangrijke plaats in het onderwijsprogramma Kansen voor Kinderen. De raad heeft aangegeven de inzet van het stadsdeel te willen intensiveren.

Overwegingen en het voorgestelde besluit: (Wat, waarom, waar, wanneer en waarmee.)

Op het gebied van ouderbetrokkenheid gebeurt er op de scholen en voorscholen al een hoop. Een aantal ouders wordt nog niet bereikt. De voorstellen in bijgaande notitie geven aan op hoe er nog meer ouders bereikt kunnen worden zodat ook zij kunnen meepraten en meebeslissen. Het stadsdeel zet in op aanvullende activiteiten met als inzet verbetering van de communicatie en uitbreiding van het aanbod in de ouderkamers.

Gevolgen voor de burgers: (Hoe is er met bewoners / belanghebbende overlegd.)

Het onderwerp ouderbetrokkenheid en hoe het stadsdeel verdere uitbreiding kan faciliteren is besproken met de schoolbesturen, schooldirecties, oudercontactpersonen en actieve ouders.

Risico's en bedreigingen: (Welke risico's en/of bedreigingen zijn er.)

n.v.t.

Financiële consequenties: (Wat kost het en waar betalen we het van; is er een begrotingswijziging nodig.)

Tot en met 2010 een bedrag van € 20.000-, jaarlijks extra toevoegen aan het budget ouderbetrokkenheid in het kader van Kansen voor Kinderen.

Onderzochte alternatieven: (Welke alternatieven zijn onderzocht en waarom zijn ze afgefallen.)

n.v.t.

Overige: (Wat is verder nog van belang voor het te nemen besluit.)

n.v.t.

Het Dagelijks Bestuur stelt u voor het volgende besluit te nemen.

Gemeente Amsterdam

Stadsdeel De Baarsjes

Raadsbesluit

Datum agendering: 27 november 2007
Besluitnummer: 07-S&B151
Onderwerp: **Ouderbetrokkenheid.**

De Stadsdeelraad van Stadsdeel De Baarsjes,

g e z i e n

De voordracht van het Dagelijks Bestuur

b e s l u i t

de notitie ouderbetrokkenheid in De Baarsjes vast te stellen.

Besloten in de vergadering van dinsdag 27 november 2007

De Stadsdeelraad,

Raadsgriffier:

Raadsvoorzitter:

P.C.T. Duivenvoorde

B. van Els

Gemeente Amsterdam

Stadsdeel De Baarsjes

Strategie en Beleid

Notitie

Aan

Van Godfried Lambriex
E-mail stadsdeel@baarsjes.amsterdam.nl

Datum 18 oktober 2007
Onderwerp notitie ouderbetrokkenheid

Notitie Ouderbetrokkenheid in De Baarsjes

1. Inleiding

Het vergroten van de ouderbetrokkenheid heeft een belangrijke plaats in het onderwijsprogramma *Kansen voor kinderen*. Bij de bespreking van *Kansen voor kinderen* heeft de stadsdeelraad aangegeven de inzet van het stadsdeel verder te willen intensiveren. In de programmabegroting 2008 stelt het Dagelijks Bestuur daarom voor jaarlijks 20.000 Euro extra uit te trekken.

Deze notitie mondt uit in aantal concrete voorstellen om de ouderbetrokkenheid op de scholen in De Baarsjes te versterken. Niet dat er nu niets gebeurt. In tegendeel: op alle scholen zijn veel ouders actief. Het gaat ons er veel meer om de ouderbetrokkenheid te verbreden en verdiepen en daarbij als stadsdeel waar nodig een handje te helpen. Want laat daar geen misverstand over bestaan: het vormgeven van de ouderbetrokkenheid is primair de verantwoordelijkheid van scholen en ouders.

We zie ouderbetrokkenheid als basisvoorwaarde voor het goed functioneren van scholen. Ouders kunnen veel doen om de scholen leuker en beter te maken. Door mee te helpen met het organiseren van activiteiten voor de kinderen, door mee te praten en ideeën aan te dragen en door mee te beslissen. Soms kunnen ouders veel brengen doordat ze les kunnen geven in hun eigen vak of naschoolse activiteiten kunnen organiseren en aanbieden. Ruimte voor ouders nodigt ouders uit de buurt uit hun kinderen in de buurt naar school te doen en versterkt zo de binding van de school met de buurt.

Voor een goed schoolloopbaan van hun kinderen is het heel belangrijk dat ouders betrokken zijn bij wat er school gebeurt en geleerd wordt. Kinderen presteren opmerkelijk beter als er ook thuis gelezen wordt, de werkjes bekeken worden en geholpen wordt met huiswerk.

De voorstellen in deze notitie sluiten aan bij Kansen voor kinderen, de afspraken uit Jong Amsterdam en de recente voorstellen in het *Actieprogramma Kies een school in de buurt*.

We hebben het in deze notitie vooral over ouderbetrokkenheid op de basisschool. Daarmee bedoelen we de basisschool inclusief de voorscholen. Op de voorscholen is al een uitgebreid programma voor ouderbetrokkenheid. We willen dat basisschool en voorschool in de toekomst samen meer vorm gaan geven aan de ouderbetrokkenheid.

2. Doelstellingen

In *Kansen voor kinderen* zijn voor ouderbetrokkenheid de volgende doelstellingen opgenomen.

- Toename van het onderwijsondersteunend gedrag van ouders.
- Toenemende betrokkenheid van ouders bij activiteiten op school, dat wij zeggen: **meepraten, meedoen en meebeslissen**.
- Ouders oordelen positief over de manier waarop ze bij de school betrokken kunnen zijn.

Veel ouders zijn wel betrokken bij de school van hun kind. Tegelijkertijd zijn er nog te veel ouders die zich niet of nauwelijks laten zien en ouders die hun kinderen onvoldoende steunen bij hun schoolloopbaan. In 2008 concentreren we ons mede op het bereiken van de ouders die zich nu nog afzijdig houden.

Over de monitoring staat in *Kansen voor kinderen* het volgende.

- Jaarlijks rapporteren de schoolbesturen over de wijze waarop op scholen invulling gegeven is aan de ouderbetrokkenheid, oudercontacten en huisbezoeken (stedelijk).
- Aantal deelnemers aan projecten taal en ouderbetrokkenheid (stedelijk).
- De ouderbetrokkenheid in De Baarsjes wordt jaarlijks geëvalueerd (onderwijsondersteunend gedrag, betrokkenheid bij activiteiten, oordeel ouders). Hiervoor wordt aangesloten bij de wijze van evalueren die

gebruikt wordt bij de andere plannen in het kader van Kansen voor Kinderen. Overigens zijn individuele scholen hier al mee aan de slag.

3. Achtergrond bij de acties

Op basis van de Quick Scan die is uitgevoerd in de voorbereiding van *Kansen voor kinderen* is indertijd het volgende geconcludeerd: "de verwachtingen tussen scholen en ouders over de rol van de ouders komen niet geheel overeen. Zo vinden de scholen dat zij veel aan ouderbetrokkenheid doen en dat zij goed zicht hebben op de ouders en hun behoeften. Tegelijkertijd geven de ouders aan dat ze andere behoeften hebben dan die aangeboden worden. Zo vinden sommige ouders bijvoorbeeld dat de ouderbetrokkenheid teveel gericht is op een bepaalde groep, voornamelijk allochtone, ouders."

In *Kansen voor kinderen* is vervolgens aangegeven dat als we stadsdeel een bijdrage willen leveren aan het versterken van de ouderbetrokkenheid op de scholen door enerzijds de behoeften van de ouders scherp in beeld te brengen en anderzijds de scholen te faciliteren bij het vormgeven van het beleid gericht op ouderbetrokkenheid.

Oorspronkelijk was de inzet gericht op het met de scholen en ouders ontwikkelen van een gemeenschappelijk kader (Handreiking Ouderbetrokkenheid in De baarsjes). Hiertoe is in aanvulling op de Quick Scan gekeken naar:

- Hoe krijgt de ouderbetrokkenheid op de (voor)scholen (en bij de huiswerkbegeleiding en het mentoraat) in de scholen in De Baarsjes in de praktijk gestalte?
- Wat zijn de wensen en ideeën voor de toekomst? gericht op beide lijnen:

De invalshoeken bij beide vragen waren:

- zorg voor het kind, onderwijsondersteunend gedrag;
- emancipatie van de ouder;
- betrokkenheid bij de school (meedoen, meepraten, meebeslissen).

Dit aanvullende onderzoek heeft het volgende opgeleverd:

- Een inventarisatie van de wijze waarop de ouders bij de scholen betrokken zijn (zie de bijlage).
- Zicht op de behoeften van ouders en scholen. (daarvoor is op 2 bijeenkomsten gesproken over de verbetering van ouderbetrokkenheid)

- Een waaier aan suggesties om de ouderbetrokkenheid te vergroten.

Iedere school is binnen een zekere bandbreedte op zijn eigen manier aan de slag.

Er is veel materiaal op de markt dat behulpzaam kan zijn bij het versterken van de ouderbetrokkenheid. Er is meer behoefte aan het versterken van de acties die de afzonderlijke scholen zelf ondernemen dan aan een overkoepelend gemeenschappelijk kader. De meeste scholen(8) hebben op ons verzoek ook al expliciet invulling gegeven aan ouderbetrokkenheid binnen het maatwerkdeel van *Kansen voor kinderen* (Taal- en talentontwikkeling).

5 scholen hebben een gemengde werkgroep ouderbetrokkenheid, 5 scholen gaan werken met het instellen van contactouders of te wel klasseouders, 4 scholen werken met een enquête om de mening van ouders te peilen, 8 scholen hebben concrete activiteiten op het gebied van de educatie van ouders en enkele scholen geven aan dat zij de oudergeleding van de MR willen versterken of een Ouderraad willen instellen.

Tot slot hebben alle scholen in het kader van Jong Amsterdam de taak op zich genomen een visie op ouderbetrokkenheid te ontwikkelen.

Deze overwegingen hebben doen besluiten de energie te steken in het ondersteunen van de scholen en ouders in plaats van in het maken van een handreiking.

4. Actielijnen

Deze paragraaf geeft een overzicht van de actielijnen waarlangs we samen met scholen en ouders te werk willen gaan. Bij elk van de actielijnen geven we expliciet aan wat de rol van het stadsdeel is.

a. Afspraken uit Jong Amsterdam

In Jong Amsterdam is afgesproken dat de scholen voor het volgende aan de lat staan:

- Alle Scholen hebben in 2007 een samenhangende visie vastgelegd over de rol en positie van ouders en hebben een effectieve vorm van ouderbetrokkenheid in gebruik;
- Uiterlijk in 2010 zorgen de basisscholen ervoor dat tenminste een maal per jaar per leerling er direct contact is met de ouders, waar nodig in de vorm van huisbezoek;

- Ouders maken gebruik van projecten Taal en Ouderbetrokkenheid¹.

b. Meedoen, meepraten, meebeslissen

Vanuit dit motto gaan we specifieke aandachtspunten benoemen. Ten aanzien van dit motto zijn scholen en ouders primair zelf aan zet en doen ze al veel. Als stadsdeel vragen we de scholen de deur open te houden en te zorgen dat ouders zich welkom blijven voelen. Maar ook dat de ouders in staat gesteld worden om mee te kunnen doen. Zoals aangekondigd in de programmabegroting 2008 is extra aandacht nodig voor ouders die bijvoorbeeld vanwege de taal moeilijk bereikbaar zijn.

Stadsdeel: hier ligt ook een taak voor de door het stadsdeel gefinancierde oudercontactpersonen (zie aldaar). Vanuit de ouderkamers kunnen de nu nog moeilijk bereikbare ouders via speciale activiteiten betrokken worden. Daarnaast hebben actieve ouders aangegeven dat zij ondersteuning willen bij het concreet meebeslissen. Zij willen meer info over wat hun positie is en hoe zij gebruik kunnen maken van hun wettelijk vastgelegde inspraakmogelijkheden. Hierbij moet ook de ouderraad betrekken worden. Ter ondersteuning kan het stadsdeel een gezamenlijke training aanbieden die schooloverstijgend is.

c. Afstemmen verwachtingen

Verwachtingen van leraren met betrekking tot onderwijsondersteunend gedrag van ouders en de participatie van ouders in (flankerende) onderwijsactiviteiten worden door de scholen geformuleerd, in termen van concreet, observeerbaar gedrag. De verwachtingen van de school ten opzichte van de ouders én de opbrengstverplichting van de school richting ouders worden in een educatief partnerschap vastgelegd, in voorkomende gevallen kan dit leiden tot het opstellen van een oudercontract. Educatief partnerschap gaat uit van een wederzijdse, respectvolle benadering van ouders en leerkrachten, waarin de stelling luidt dat ouders primair verantwoordelijk zijn en blijven voor de opvoeding van hun kinderen, terwijl de school primair het ontwikkelen en leren van de kinderen dient te stimuleren. In die zin blijven wij experimenten met contracten – in termen van intentieverklaringen - met ouders van belang vinden.

¹ Momenteel doen in De Baarsjes 8 van de 10 basisscholen mee.

Stadsdeel: in 2008 wordt een deel van het budget voor ouderbetrokkenheid bestemd voor het desgewenst ondersteunen van scholen bij het formuleren en vastleggen van verwachtingen.

d. Kwaliteit oudergesprekken

Het verbeteren van de oudergesprekken zal worden gestimuleerd. Initiatieven en vragen die betrekking hebben op het verbeteren van de oudergesprekken worden ondersteund. Leidraad is hierbij het voornemen dat alle leerkrachten in het stadsdeel tenminste eenmaal contact hebben met de ouders, in een oudergesprek of tijdens een huisbezoek. Het initiatief ligt bij de scholen. Scholen moeten zelf aangeven of ze aan hun leerkrachten een training aan willen bieden. Daarnaast hebben ouders aangegeven dat ze beter geïnformeerd willen worden over wat een oudergesprek inhoudt en hoe zij zich actief op kunnen stellen in dit gesprek.

Stadsdeel: de scholen kunnen een aanvraag doen voor het financieren van een training via het maatwerkgedeelte van Kansen voor Kinderen 2007/2008. daarnaast kan het oudergesprek een thema zijn in de ouderkamer waarbij de contactouder concrete handreikingen kan doen richting de individuele ouder.

e. Communicatie met ouders

Ouders hebben aangegeven zich wel eens onderschat te voelen in de Baarsjes, zowel laag als hoog opgeleide ouders. Ook geven ouders aan zich achtergesteld te voelen door informatiegebrek of het gevoel afzijdig te worden gehouden door leerkrachten en directie. Hier moet o.a. de bovengenoemde inzet op het verbeteren van de oudergesprekken verbetering in brengen.

Meer in het algemeen is de informatiestroom richting ouders is een punt waar verbetering mogelijk is. Professionele hulp bij het verbeteren van Nieuwsbrieven en Websites bij het vergoten van het bereik kunnen ondersteunend zijn in deze.

Stadsdeel: Ieder jaar kunnen enkele scholen een bijdrage in de kosten krijgen voor het samen met de ouders en een communicatiedeskundige beoordelen van de schoolgids en de overige informatie richting ouders om vervolgens verbeteringen door te voeren.

Uitwisseling van ervaringen en ondersteuning van de door de scholen benoemde klasse-ouders kan door het stadsdeel aangeboden worden.

f. Stimuleren onderwijsondersteunend gedrag

De ouders in de Baarsjes zijn het over een paar punten duidelijk eens: zij willen het beste voor hun kinderen en alle kinderen moeten goed Nederlands leren.

Problemen ontstaan wanneer ouders hun kind droppen op voorschool en op school, wanneer ouders de verantwoordelijk voor hun kind niet (kunnen) nemen, niet goed voor hun kind zorgen en aan ouderlijk gezag inboeten. Gezinsproblematiek is een risicofactor van belang, net zo goed als de invloed van de straat en van leeftijdgenootjes die kunnen zijn. Zowel het opvoeden als het socialiseren moeten in doelgerichte banen worden geleid.

Als het niet goed gaat met een kind of gezin dan moet de school er niet alleen voor staan. Daarom is het belangrijk dat inmiddels besloten is het Ouder- en Kindcentrum (OKC) te versterken. Kind en ouders moeten de ondersteuning kunnen krijgen die ze nodig hebben. In goede afstemming met de school. Verder biedt Kansen voor kinderen de scholen de mogelijkheid de zorgstructuur op de scholen aan te vullen en de ouders meer te betrekken.

Stadsdeel: in aanvulling op het bijdragen aan het versterken van de zorgstructuur op de scholen zet het stadsdeel in twee activiteiten:

- Door de gezamenlijke de oudercontactpersonen worden jaarlijks een aantal speciale thematische stadsdeelbrede voorlichtingsacties georganiseerd. Bijvoorbeeld over voeding, zwemmen, bedtijden, leerplicht, schoolkeuze, etc. Deze acties worden waar mogelijk gecombineerd met bestaande programma's van het stadsdeel (bijvoorbeeld over voorlezen in de boekenweek).
- Meer vraagsturing door ouders en scholen op het aanbod van opvoedingsondersteuning vanuit het OKC. Hiermee wordt begonnen als de doorontwikkeling van het OKC op streek is en er meer bekend is over het stedelijk referentiemodel. Dan is het ook de bedoeling dat meer diensten van het OKC op de scholen aangeboden kunnen worden.

g. Oudercontactpersonen en ouderkamers

In het kader van de voorschool is afgesproken dat alle 10 basisscholen een voorschool, een ouderkamer en een oudercontactpersoon krijgen. We willen dat de oudercontactpersonen zich op alle ouders van de basisschool gaan richten. Dat doen ze nu beperkt vanuit van de voorschool. Hun werkterrein moet verder uitgebreid worden. Daarom wordt het aantal uren van de oudercontactpersonen vergroot. Onder meer om invulling te geven aan een aantal van de bovengenoemde acties.

Ouders hebben nadrukkelijk aangegeven een meer gevarieerd aanbod vanuit de ouderkamers te willen. Niet alleen gericht op ouders met een kwetsbare maatschappelijke positie, ook op ouders met een steviger maatschappelijke positie. Het is de wens dat de activiteiten vanuit de ouderkamer meer aansluiten bij de visie van de school op ouderbetrokkenheid en de concrete behoeften van ouders. Vraagsturing richting het OKC is hiervoor belangrijk. Net als een grotere betrokkenheid van ouders en school bij het vaststellen van het aanbod.

Stadsdeel: het stadsdeel financiert de oudercontactpersonen en geeft een bijdrage voor de exploitatie van de ouderkamers en voor het activiteitenaanbod. Het stadsdeel stimuleert het beter aansluiten van het aanbod vanuit de ouderkamers bij de behoeften van ouders en scholen.

5. Financiën

Samenvattend zet het stadsdeel in op de volgende activiteiten.

- Verbeteren oudergesprekken (t.i.v. maatwerkbudget *Kansen voor kinderen* 2007/2008)
- Moeilijk bereikbare ouders stimuleren tot meedoen, meepraten en meebeslissen door oudercontactpersonen en getrainde klasse-ouders (t.i.v. budget ouderbetrokkenheid 2008)
- Ondersteunen vastleggen verwachtingen m.b.t. ouderbetrokkenheid (t.i.v. budget ouderbetrokkenheid 2008)
- Bijdrage in de kosten voor het verbeteren van de communicatie met ouders (t.i.v. budget ouderbetrokkenheid 2008).
- Themabijeenkomsten door oudercontactpersonen
- Vraagsturing ouders en scholen op aanbod OKC (onderdeel versterking OKC).
- Financiering oudercontactpersonen (uitbreiding t.i.v. oudercontactpersonen).

- Stimuleren vraagsturing aanbod vanuit ouderkamers via aansturing oudercontactpersonen.

Na de intensivering is het budget voor het schooljaar 2007/2008 45.000 Euro en voor de schooljaren daarna 30.000 Euro. Dit wordt als volgt ingezet.

2007/2008 (vooral 2008)

- Vastleggen verwachtingen
- Verbeteren communicatie
- Budget Themabijeenkomsten
- Start uitbreiding uren oudercontactpersonen

2008/2009 t/m 2010/2011

- Uitbreiding uren oudercontactpersonen
- Budget voor themabijeenkomsten

